

Z právní praxe.

Přehled judikatury nejvyššího soudu.

A. Ve věcech civilních.

Automobily.

(Ručení za škodu z provozu silostrojů [zákon ze dne 9. srpna 1908, č. 162 ř. zák.])

Natáčení motorového vozidla, připraveného k odjezdu, spadá pod pojem provozu.

Zalovaný majitel automobilu se nevyvinil podle § 2 aut. zák., připustiv poškozeného k tomu, by natáčel motor, ač nebyl z vlastní zkušenosti přesvědčen o tom, že poškozený umí s motorovou klikou zacházeti. (Rozh. z 1. prosince 1934, Rv I 1767/34.)

Doprava železniční mezinárodní.

Předepsal-li odesílatel (v Rumunsku) pro přepravu zásilky po polském území použití výhodnějšího výjimečného tarifu, jenž však v době přepravy zásilky již v Polsku neplatil, nemůže z toho, že železnice použila pro výpočet dovozného po polském území místního polského tarifu, jenž, třebaže nebyl, ale železnici se zdál pro odesílatele nejvýhodnější, uplatňovati nárok na vrácení přeplatku, nejde-li o zlý úmysl, aniž o hrubou nedbalost železnice.

Ustanovení čl. XVIII. a XX. obchodní smlouvy československo-polské z 23. dubna 1925, č. 202 Sb. z. a n., nepřicházejí v takovém případě v úvahu. (Rozh. ze 6. prosince 1934, Rv II 204/33.)

Dražba v nucená.

Bylo-li v dražbě prodáno jako celek jediné knihovny těleso, jehož spoluvlastnické podíly byly různě zatíženy celkovými a dílčími hypotékami, nepřichází v úvahu ustanovení § 238 ex. ř. a nelze obdobně použití ustanovení § 222 ex. řádu. Nejvyšší podání za celou nemovitost jest rozdělití na části, odpovídající spoluvlastnickým podílům různě zatíženým a příkázati pak věřitelům, kteří mají zástavní právo k celku, jejich pohledávky z celé rozvrhované podstaty, skládající se z jednotlivých dílčích podstat, dílčím přednostním nebo hypotékárním věřitelům však jen z příslušných podstat dílčích, při čemž vždy jest dbáti toho, co z dotčené dílčí podstaty již dříve bylo příkázáno. (Rozh. z 19. října 1934, R I 1146/34.)

Konkurs.

(Konkursní řád ze dne 10. prosince 1914, č. 337 ř. zák.)

K pohledávkám, jež jsou započitatelné, ač jich bylo nabyto proti úpadci po vyhlášení konkursu, patří i nároky věřitele na náhradu škody podle § 21, odstavec (1) konk. ř.

Nárok na náhradu ušlého zisku lze započísti na pohledávku z náhrady skutečné škody.

Škodou ve smyslu § 21, odst. (1) konk. ř., jest rozuměti vše, co ušlo druhé straně tím, že správce konkursní podstaty do smlouvy ne-

vstoupil. Která škoda a v jakém rozsahu má býti věřiteli nahrazena, o tom rozhodují předpisy občanského zákona a obchodního zákona a jest po případě nahraditi i ušlý zisk. (Rozh. ze 4. října 1934, Rv II 916/32.)

Byla-li správci konkursní podstaty přidělena konkursním komisářem podle § 112 konk. ř. role žalobce a usnesení to se stalo pravoplatným, jest k pravoplatnosti rozřešení otázky aktivní legitimace ke sporu přihlížeti z úřadu i ve vyšších stolicích, dojde-li k nim věc následkem přípustného opravného prostředku. Otázkou aktivní legitimace nelze se zabývatí ve sporu, i kdyby rozhodnutí konkursního komisáře neodpovídalo zákonu. (Rozh. z 11. října 1934, Rv I 2411/32.)

Zákaz zeizení podle § 364 c), druhá věta obč. zák., mající účinek věčný a působící i proti třetí osobě, není dotčena předpisy konkursního řádu. Bez souhlasu oprávněné osoby nelze povolití soudní prodej ani podle §§ 121, 122 konk. ř. (Rozh. z 12. října 1934, R II 419/34.)

Mezi účinky vyrovnacího řízení, jež potvrzují podle § 2 (2) konk. ř. ze dne 10. prosince 1914, čís. 337 ř. zák., do prohlášení konkursu, patří i předpisy o předpokladech přípustnosti započtení a účinky započtení trvají i v konkursním řízení nepřetrženě dále. (Rozh. z 25. října 1934, R I 1090/34.)

N á h r a d a š k o d y.

Chovatel zvířete (velkého psa) jest povinen učiniti taková opatření, která lze rozumně žádati se zřetelem na potřeby denního života a ruchu v tom kterém místě. Potřebná míra opatření musí býti posuzována objektivně a jest žádati na chovateli zvířete takový stupeň opatrnosti, jaký lze žádati na člověku obyčejných schopností.

Jest na chovateli velkého řeznického psa, by se na silnici postaral o to, aby pes byl stále pod jeho dozorem a vlivem, by ho v případě potřeby mohl kdykoliv přivolati a zabrániti takto případným škodám. (Rozh. ze dne 18. října 1934, Rv II 879/32.)

N e k a l á s o u t ě ž.

(Zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 Sb. z. a n.)

Přemlouvání rodin zemřelých osob v jejich bytech bezprostředně před úmrtím nebo po úmrtí v rodině majitelem pohřebního ústavu, by mu byly svěřeny pohřební výkony, nabízení jízdy autem zdarma při vyhledávání objednávek pohřebních úkonů, jakož i poskytování nepřiměřeně vysokých slev — příčí se dobrým mravům soutěže. (Rozh. ze 13. října 1934, Rv II 761/34.)

Zákon předpokládá v § 11 kromě priority, že užívání jména atd. jest po právu.

Každý má právo, voliti si libovolně označení svého podniku a užívá ho po právu, když tím nezasahuje do práv jiných soutěžitelů.

Žalobce jest oprávněn domáhati se zdržení závadného stavu, třebaž žalovaný prohlásil, že neobnoví původní stav, jež již odstranil důsledkem prozatímního opatření. (Rozh. z 19. října 1934, Rv II 131/33.)

N e p a t r n é v ě c i.

Pro opravné řízení jde o věc nepatrnou, byla-li pohledávka zažalovaná u krajského soudu a přesahovavší původně 5000 Kč, před koncem ústního jednání v první stolici obmezena na úroky, které nepřevyšují 300 Kč, a na útraty sporu. (Rozh. z 2. listopadu 1934, R II 524/34.)

Obchodní pomocníci.

K výkladu pojmu „vyšších služeb“ ve smyslu § 1 zákona nelze použítí ustanovení zákona o pensijním pojištění.

Vyšší služby nekal, kdo byl činný jako výřovač a kontrolor při výrobě automobilových součástek. (Rozh. z 19. října 1934, Rv I 1084/34.)

K pojmu živnostenského podnikání (§ 2, čís. 1 zák.) se vyžaduje, by provozovatel podniku měl úmysl docílití výnos nebo hospodářský prospěch pro se be. Tak tomu není, byla-li činnost spolku nevýdělečná a omezena jen na členy.

Podstatnou známkou provozování podniku soukromé sprostředkovatelný obchodů a poptavárny jest jednání podnikatele se zákazníky, které předpokládá volnost jejich styku. Provozování takového podniku nelze spatřovati v činnosti spolku pro ochranu věřitelů, jež byla omezena jen na jeho členy za účelem ochrany jejich úvěrností. (Rozh. ze dne 25. října 1934, Rv I 1863/32.)

Odklad exekuce proti nezaměstnaným.

(Zákon ze dne 22. února 1934, čís. 34 Sb. z. a n., o dočasných opatřeních v exekucním a konkursním řízení proti nezaměstnaným.)

Pro určení výše příjmu podle § 4, odstavec (2) zákona, rozhodují nejen ohledy na výživu, nýbrž i závazky nezaměstnaného, jež mohou býti u zaměstnanců téhož oboru, avšak různé kategorie, rozdílné.

U osoby, jež prováděla samostatnou výdělečnou činnost, neměla mzdu podle mzdového tarifu ani mzdu v místě obvyklou a mzda jejich zaměstnanců byla různá podle druhu práce, není měřítkem pro výšku příjmu podle § 4, odstavec 2 zákona, nejnižší mzda zaměstnance nejnižší kategorie, nýbrž mzda toho zaměstnance, která by neohrožovala výživu osoby, jež prováděla dříve samostatnou výdělečnou činnost, a poskytovala mu aspoň částečnou možnost, aby svým závazkům z dřívějších dob mohl dostáti, což lze řešiti jen pro každý případ zvlášť. (Rozh. z 31. října 1934, R I 1055/34.)

Odklad exekuce proti zemědělcům.

(Zákon ze dne 24. února 1934, čís. 33 Sb. z. a n., o dočasných opatřeních v exekucním a konkursním řízení proti zemědělcům.)

Ustanovení § 3, lit. g) zákona, týká se nejen smluvených úroků, nýbrž i všech jiných úroků z pohledávek. (Rozh. z 18. října 1934, R II 403/34.)

Výkon exekuce proti zemědělcům.

Návrh na pokračování v dražebním řízení, učiněný v roce 1934 před 28. únorem 1934 z důvodu, že již prošla lhůta, po kterou byl výkon dražby do 31. prosince 1933 odložen, jest vzhledem k ustanovení § 1 zákona ze dne 22. prosince 1933, čís. 250 Sb. z. a n., předčasný. (Rozh. z 25. října 1934, R I 1011/34.)

Dočasná opatření v exekucním a konkursním řízení proti zemědělcům.

Předpis § 3 zákona nepředpokládá, aby byl vydobyt exekucní titul i pro úroky, jež se staly splatnými po 9. květnu 1933, nýbrž jen, že exekucní řízení bylo již zahájeno. (Rozh. z 25. října 1934, R I 1014/34.)

Čtrnáctidenní lhůta § 5 zákona se nečítá ode dne doručení dražební vyhlášky, nýbrž počíná běžeti, jakmile se dlužník dozvěděl o povoleném prodeji, po případně dnem výkonu zabavení. (Rozh. z 8. listopadu 1934, R I 1107/34.)

Pojišťovací smlouva.

(Zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 Sb. z. a. n.)

Podle § 232, třetí odstavec, c. ř. s. (čl. II., čís 4 zákona ze dne 19. ledna 1928, č. 23 Sb. z. a. n.), zachovává se včasným podáním odmítnuté žaloby u soudu procesního i lhůta, stanovená pojišťovacími podmínkami k podání žaloby. (Rozh. z 12. října 1934, R I 1002/34.)

Pojistník jest v každém případě oprávněn žalovati o plnění pojistného nároku u řádného soudu, i když pojišťovací podmínky mají ustanovení ve smyslu § 11, odstavec 2 zákona, o pojišťovací smlouvě, že výše nároku je vyhrazena rozhodčímu soudu.

Podá-li pojistník žalobu o zjištění, že jeho nárok proti pojišťovně jest důvodem po právu, musí prokázati právní zájem na zjištění podle § 228 c. ř. s.

Odmítla-li pojišťovna plnění, jest právní zájem pojistníka v tom, že, nezažaluje-li ve lhůtě v pojišťovacích podmínkách podle § 20 zákona o pojišťovací smlouvě uvedené, pozbuje nároku, a může žalovati o zjištění, i kdyby mohl přímo žalovati o plnění, rozhodli-li se ponechat rozhodnutí o výši odškodného rozhodčímu soudu.

Pakliže pojišťovna neodmítne plnění, není právního zájmu na zjištění nároku a pojistník není oprávněn žalovati o určení, i kdyby se rozhodl svěřiti rozhodnutí o výši nároku rozhodčímu soudu.

Neodmítla-li pojišťovna plnění způsobem v § 20 zákona o pojišťovací smlouvě uvedeným, nýbrž ve sporu, zahájeném o určovací žalobě, popřela celý nárok, nemá pojistník rovněž zájem na určení a jest jeho žalobu o určení zamítnouti. (Rozh. z 18. října 1934, R I 1003/34, 1004/34.)

Pojišťovna nemůže zrušiti smlouvu, zaplatil-li pojistník prémii teprve po třicetidenní lhůtě, nevyvozovala-li tento důsledek ani v dřívějších případech, kde pojistník platil prémie rovněž až po třicetidenní sečkávací lhůtě.

Chce-li pojišťovna (při životním pojištění) vyvoditi důsledek z opožděného plnění premie, musí tak učiniti ihned, jak o zaplacení zvěděla, a nesměla čekati, až zvěděla o smrti pojistníkově. (Rozh. z 9. listopadu 1934, Rv I 38/33.)

P o ř a d p r á v a.

Přípustnost pořadu práva pro žalobu pojištěnce na vedoucího lékaře nemocenské pojišťovny zaměstnanců a zřízců hlavního města Prahy a náhradu škody z důvodu, že žalovaný jednak porušil svou služební povinnost, nepředloživ, ač opětovně vyzván, zaměstnavateli lékařské vysvědčení o žalobcově nemoci, čímž zavinil jeho propuštění ze služby, jednak že špatnou diagnosou znemožnil žalobci další léčení a podporu od nemocenské pojišťovny. (Rozh. ze 7. prosince 1934, R I 1399/34.)

P o z e m k o v á r e f o r m a.

Vlastník zbytkového statku, stíženého patronátem, vážnoucím původně na celém velkostatku, jest oprávněn usnesení o rozvrhu přejímací ceny za část velkostatku, převzatou Státním pozemkovým úřadem, odporovati v tom, že uhrazovací jistina, vypadající z přejímací ceny na patronát, byla prý stanovena podle dohody mezi Státním pozemkovým úřadem a bývalým vlastníkem převzatých nemovitostí. (Rozh. z 19. října 1934, R I 295/34.)

Bez souhlasu Státního pozemkového úřadu jako účastníka řízení o rozvrhu přejímací ceny za zabraný majetek a jako osoby, jež z vydaného a již pravoplatného rozvrhového usnesení nabyla práv, nelze dodatně rozvrhové usnesení změnit.

Při rozvrhu přejímací ceny za zabraný majetek nelze použití předpisů §§ 56 a 234 ex. ř. (Rozh. z 19. října 1934, R I 888/34.)

Pozůstalost.

O sporném nároku odkazovníka nelze rozhodovati v nesporném řízení. Lhostejno, že všichni účastníci žádali při projednávání pozůstalosti, aby pozůstalostní soud rozhodl tuto otázku v nesporném řízení. Nejde tu o předurčující otázku ve smyslu § 25 zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 Sb. z. a n.

Měl-li první soud za to, že nevystačí s prostředky nesporného řízení, rekursní soud pak byl názoru opačného, neřešily soudy zásadní otázku, zda věc náleží do řízení nesporného či sporného. (Rozh. z 2. listopadu 1934, R I 1243/34.)

Při nehodnosti dědice přicházejí v úvahu (§ 541 obč. zák.) jen takoví potomci nehodného, kterým přísluší vlastní dědické právo po zůstaviteli. (Rozh. ze 13. prosince 1934, R II 500/34.)

Pracovní soudy.

(Zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 Sb. z. a n.)

Je vadou odvolacího řízení, přečetl-li odvolací soud v pracovním sporu o hodnotu vyšší než 300 Kč svědecké protokoly, ač první soud téměř všechny svědky vyslechl přímo, a učinil-li pak na tomto podkladě odchylná skutková zjištění. Lhostejno, že strany souhlasily při odvolacím řízení s přečtením protokolů. (Rozh. ze dne 19. října 1934, Rv I 1600/34.)

U pracovního soudu nelze uplatňovati nárok z pracovního poměru proti dědicům zaměstnavatelovým, jimž byla pozůstalost odevzdána ještě před podáním žaloby. (Rozh. z 19. října 1934, R II 486/34.)

Pod předpis § 38 zákona nespadá spor, že nálež rozhodčího soudu, zřízeného podle kolektivní smlouvy, jest mezi stranami bezúčinný.

I po zřízení pracovních soudů (oddělení okresních soudů pro spory pracovní) jest žaloba o zrušení rozhodčího výroku, vydaného rozhodčím soudem zřízeným kolektivní smlouvou, podati u onoho řádného soudu, který by byl pro rozepří v první stolici příslušný, nebýti smlouvy o rozsudím, a který by byl příslušný, kdyby pro jeho obvod nebyl zřízen ani pracovní soud ani zvláštní oddělení okresního soudu pro spory pracovní. Jednal-li pracovní soud přes to o takové žalobě, jde o zmatek podle § 28, čís. 3 zákona o prac. soudech. (Rozh. z 25. října 1934, Rv I 1465/34.)

Spory mezi zaměstnanci a zaměstnavateli o plnění na základe mimosoudní dohody náleží k příslušnosti řádných soudů.

Zmatečnosti podle § 28 (1), čís. 3 zákona, jest jen, bylo-li pracovním soudem rozhodnuto o věci, jež nenáleží před pracovní soudy, nikoliv též, byl-li pracovní soud věcně nepřislušný. Věcně nepřislušným jest pracovní soud pro pracovní spory, o nichž z vůle stran jest rozhodnouti rozhodčím. (Rozh. z 26. října 1934, R I 1265/34.)

Spor advokáta s klientem o zaplacení odměny a výloh nepatří před pracovní soud, jenž projednával původní spor.

Ustanovení § 94, druhý odstavec, j. n. platí jen pro příslušnost soudů řádných, nikoliv i pro příslušnost pracovního soudu. (Rozh. z 27. října 1934, R II 364/34, Rv II 718/34.)

Prozatímní opatření.

Nebezpečí podle § 379 ex. ř. je osvědčeno, odstranil-li nájemce z nájemní místnosti mouku zájemně popsanou, třebaže ji nahradil jinou moukou ve stejném množství.

Povolení uschování podle § 379, čís. 1 ex. ř., nevadí, že jde o věci podléhající zkáze. Podle okolností může býti nařízeno i zcizení předmětu, stíženého zatímním opatřením, lze-li jen tímto způsobem zabrániti, aby účastníci nebyli poškozeni.

Opatření podle § 401 ex. ř. může se státi jen k návrhu, k němuž jsou oprávněni i ohrožená strana, i její odpůrce.

Povolení prozatímního opatření nelze odepřiti jen proto, že by povolením byly dotčeny zájmy třetích osob.

Jistota podle § 390, druhý odstavec ex. ř., má sloužiti k případné náhradě všech majetkových újem, jež by mohly odpůrci vzejiti neodůvodněným snad prozatímním opatřením, jakož i k náhradě nákladů, vzniklých odpůrci v řízení o prozatímním opatření. (Rozh. z 18. října 1934, R I 936/34.)

Domáháno-li se týmž návrhem prozatímního opatření jednak k zajištění peněžitého nároku, jednak k zajištění nepeněžitého nároku (vyloučení odpůrce z veřejné obchodní společnosti), musí konečný návrh na prozatímní opatření býti přizpůsoben těmto od sebe odlišným nárokům a musí v něm přesně, způsobem veškeru pochybnost vylučujícím býti určen prostředek k zajištění každého z nároků zvlášť. Není věci soudu, by souhrnný návrh pro oba tyto nároky teprve sám vymezoval a rozděloval a volil zákonem přípustný prostředek k zajištění toho kterého nároku. (Rozh. z 25. října 1934, R II 462/34.)

Příslušnost.

Předpisem druhého odstavce § 17 ex. ř. byly jen takové spory vyhrazeny k rozhodování exekučnímu soudu, které tkví svou podstatou ve skutkové okolnosti, teprve za exekučního řízení vzniklé, takže exekuční řízení samo o sobě jest důvodem žaloby.

Tomu tak není, tkví-li vznik sporu proti vnucenému správci velkostatku ve skutečnosti, že vlastník velkostatku vypověděl žalobce jako zaměstnance velkostatku ze služeb, čímž i vnucený správce se pokládal vázán a vzav výpověď na vědomí, založil na ní další své kroky proti žalobci za exekučního řízení. (Rozh. ze 6. října 1934, R I 1099/34.)

Povoliti exekuci na základě výpisu ze seznamu přihlášek ve vyrovnacím řízení (§ 63 vyr. řádu ze dne 27. března 1931, čís. 64 Sb. z. a n.) jest příslušný soud, uvedený v § 4, čís. 6 ex. ř.

Byl-li návrh na povolení exekuce podán u nepřislušného soudu, má dovolaný soud (po případě rekursní soud) postoupiti věc příslušnému soudu, je-li z exekučního návrhu zřejmý. Má-li podle konečného rozhodnutí odkazovací usnesení býti vydáno, nezůstávají exekuční úkony, vykonané již nepřislušným soudem, v platnosti. (Rozh. z 2. listopadu 1934, R I 1180/34.)

S m ě n k y.

Krycí směnky.

Význam krycí směnky jest v tom, že dlužník ručí z takové směnky potud, pokud závazek z úvěru, k jehož zajištění byla směnka vydána, nebyl úplně vyrovnán, ovšem jen do výše, do níž se zaručil.

Krycí směnka může býti uplatněna teprve, až lze dobývati pohledávky ji kryté, nevyhledává se však, aby osoba, oprávněná k vyplnění této části směnky, vyplnila datum splatnosti směnky souhlasně s datem splatnosti zajištěné pohledávky a nikoliv datem pozdějším, pokud ovšem to nebylo ujednáno a pokud původní pohledávka do tohoto termínu ještě nezanikla. (Rozh. ze 26. října 1934, Rv I 2066/34.)

Soudní řád.

Vyloučení strany z dalšího přednesu podle § 442, druhý odstavec c. ř. s., k návrhu přítomného odpůrce předpokládá, že návrh byl učiněn u soudu příslušného k projednání a rozhodnutí rozepře.

Prohlásil-li se po podání onoho návrhu soud nepřislušným a postoupil-li žalobu podle § 261, šestý odstavec c. ř. s., příslušnému soudu, pozbyl návrh podkladu, a k tomu, aby mu mohlo býti vyhověno, musel by býti znovu přednesen před příslušným soudem, arcíř za podmínek § 442, druhý odstavec c. ř. s. (Rozh. z 5. října 1934, R I 914/34.)

Společenstva.

(Zákon ze dne 9. dubna 1873, č. 70 ř. zák.)

I vylučování členové mají právo hlasovati na valné hromadě o svém vyloučení, ať již jde o vyloučení hromadné nebo jen jednotlivé. (Rozh. z 13. prosince 1934, R I 1473/34.)

Společnosti s r. o.

Jednatel společnosti s r. o., jenž byl odsouzen pro přečin podle § 486, č. 1 a 2 tr. zák., spáchaný tím, že, ač věděl, že společnost jest neschopná platiti, nové dluhy činil, dluhy platil a řízení vyrovnací včas nenavrl, jest tomu, kdo, nemaje vědomí o insolvenci, dodal společnosti zboží, které objednal její podnikatel, ač již to neměl činiti pod trestní zodpovědností, práv náhradou škody vzniklé dodavateli tím, že obdržel za dodané zboží jen vyrovnací kvotu a se zbytkem vyšel na prázdno. (Rozh. ze 4. října 1934, Rv II 907/32.)

Společnost veřejná.

O kontrolním právu veřejného společníka jest z á s a d n ě rozhodovati v řízení nesporném, předpokládajíc, že rozhodnutí nezávisí na zjištění sporných okolností, jež by mohly býti objasněny jen formálním průvodním řízením. (Rozh. z 12. října 1934, R I 908/34.)

Trafikanti.

Československý stát jest oprávněn, zadáváje trafikou, uložití jejímu majiteli, by vyplácel třetím osobám určité peněžité částky.

Československý stát má vždy možnost, učiniti majiteli trafiky návrh na pozměnění nebo doplnění původních podmínek a, kdyby majitel trafiky na to nepřistoupil, zrušiti poměr výpovědí a uzavřiti novou smlouvu se změněnými podmínkami s třetí osobou nebo s dosavadním majitelem trafiky.

V oznámení Československého státu majiteli trafiky, že mu byla přidělena třetí osoba (válečný poškozenec), a v žádosti, aby mu vyplatil určitou peněžitou částku a o tom s ním uzavřel písemnou smlouvu, jest spatřovati nabídku na pozměnění původní smlouvy, kterou majitel trafiky mlčky přijal tím, že uzavřel s válečným poškozencem smlouvu a také mu vyplácel s počátku příslušné částky.

Jde tu o smlouvu ve prospěch třetí osoby.

Smlouva taková nepříčí se dobrým mravům. (Rozh. z 18. října 1934, Rv I 1158/34.)

Úprava pachtovného.

(Vládní nařízení ze dne 29. července 1933, č. 164 Sb. z. a n.)

Úroky a anuity z pohledávek na propachtované nemovitosti zajištěných, jež pachtýř platí podle smlouvy kromě pachtovného, nepatří k pachtovnému, podléhajícimu úpravě podle vládního nařízení ze dne 29. července 1933, č. 164 Sb. z. a n. (Rozh. z 18. října 1934, R I 1217/34.)

Vlastnické právo.

Sklep pod cizím pozemkem může být samostatným předmětem právního a knihovního obchodu, a není závady, aby i vlastnické právo k pozemku, pod kterým je sklep, i právo vlastnické ke sklepu nebylo vedle sebe vykonáváno jako plně vlastnické právo.

V takovém případě jest vlastník pozemku povinen snášeti, aby vlastník sklepa k vůli úpravě sklepa a odklizení ssutě nad ním vstoupil na jeho pozemek.

Pokud vlastník pozemku se nemůže proti vlastníku sklepa dovolávat důvěry v pozemkovou knihu podle § 1500 obč. zák. (Rozh. ze 4. října 1934, Rv I 1815/32.)

Vydržení.

Jde-li o vydržení práva k věci, jež přešla ve vydržeci době z vlastnictví osoby nepřivilegované do vlastnictví osoby privilegované (§ 1472 obč. zák.), jest vydržeci dobu počítati úměrně. (Rozh. z 10. listopadu 1934, Rv II 831/34.)

Vyrovnaní.

Vyrovnačí řád ze dne 27. března 1931, č. 64 Sb. z. a n., nestanoví žádné následky, nezajistí-li vyrovnačí dlužník podle § 54, odstavec (1), poslední věta, přednostní pohledávky, ač věřitel o to žádal, a není to zejména důvodem k odeřpení potvrzení vyrovnaní. (Rozh. z 25. října 1934, R. I 1009/34.)

Výživné.

Výživné, přisouzené rozloučené manželce jako odškodné podle § 1266 obč. zák., lze snížit, zmenšily-li se podstatně příjmy a jmění manžela ve srovnání s dobou, kdy bylo stanoveno prvé výživné. (Rozh. z 12. října 1934, Rv I 1021/33.)

Nárok nemanželského dítěte proti otci na výživu zaniká teprve, má-li dítě možnost nabytých vědomostí a znalostí skutečně použiti k tomu, aby si opatřilo prostředky k výživě. (Rozh. z 19. října 1934, Rv I 1885/34.)

Železniční zaměstnanci.

Služební poměry železničních zaměstnanců.

Postupem, předepsaným v § 70 vl. nař. ze dne 5. března 1927, č. 15 Sb. z. a n., jest se domáhati i opravy nesprávné výměry nebo výplaty odpočívných (zaopatřovacích) požitků, postup ten nemusí však býti zachován i v případech, kde další výplata vyměřené již pense byla pensionovanému zaměstnanci čsl. státních drah odeřpena z důvodu, že nabyt schopnosti k práci. Nepřichází tu proto v úvalu propadná devadesátidenní lhůta podle § 2 zákona ze dne 15. října 1925, č. 217 Sb. z. a n. (Rozh. z 11. října 1934, Rv II 200/34.)

Srážení pensijních příspěvků ze služební platy železničního zaměstnance nelze pokládati za „úpravu služebních poměrů“ ve smyslu § 7 vládního nařízení ze dne 5. března 1927, č. 15 Sb. z. a n.

Železniční úřady nejsou jako úřady správní (§ 1 zákona ze dne 15. října 1925, č. 217 Sb. z. a n.) povolány rozhodovati i o námitkách železničních zaměstnanců proti nesprávné výměře pensijních příspěvků a o jejich nárocích na vrácení těchto příspěvků, byly-li sráženy nepřávnem. (Rozh. z 11. října 1934, Rv. II 634/34.)

Služební poměr pomocných zaměstnanců čsl. státních drah, jichž služební poměr byl podle § 135 vl. nař. ze dne 5. března 1927, č. 15 Sb. z. a n., změněn ve služební poměr zřízenců čsl. státních drah, jest určen rozsahem práv a povinností definitivně ustanovených zřízenců, při čemž

však jejich platové poměry zůstávají tímto postupem nedotčeny a zaměstnanci se čítají i nadále na systemisovaný stav pomocných zaměstnanců. Platí pro ně zvláštní ustanovení § 119, odst. (4) vl. nař. č. 15/1927 Sb. z. a n., že se při přeložení do výslužby zastaví jejich služební plat dnem, v němž pomocný zaměstnanec, byv o přeložení do výslužby vyzromuměn, byl činné služby zproštěn, a ustanovení §§ 114 a násl. služebního řádu pro zaměstnance čsl. státních drah o přeložení do výslužby. Naproti tomu pro ostatní pomocné zaměstnance, jichž služební poměr nebyl podle § 135 změněn, platí beze změny dosavadní předpisy o rozvázání služebního poměru.

Otázku nabytí nároku (vzniku nároku) pomocných zaměstnanců státních drah, jejichž služební poměr byl podle § 135 vl. nař. č. 15/1927 Sb. z. a n. změněn v poměr zřízenecký, na pensi, jest posuzovati podle § 7, odst. 1. stanov pensijního fondu čsl. státních drah, nikoliv podle § 7, odst. 6. těchto stanov. (Rozh. z 27. října 1934, Rv II 88/34.)

B. Ve věcech trestních a kárných.

Advokát — disciplinární.

Ke skutkové podstatě podvojného zastupování ve smyslu § 10 adv. ř. stačí převzetí zastupování v souvislé věci proti dřívějšímu mandantu; není třeba, aby šlo o tutéž věc. (Rozh. z 11. prosince 1934, Ds II 13/32.)

Prislušnost kárné rady stíhati koncipienta pro vyloučení zápisu nepomíjí tím, že obviněný v době vydání kárného nálezu nebyl již advokátním koncipientem. (Rozh. z 15. prosince 1934, Ds I 44/34.)

Nesnáší se se ctí a vážností stavu, aby advokát zval svědky, jejichž výslech u soudu navrhuje, do kanceláře a jednal s nimi o věci, o níž měli vypovídati, třebaže se tak nedělo za účelem působení na výpověď. (Rozh. z 11. prosince 1934, Ds II 12/32.)

Nejde o řádné obeslání obviněného k ústnímu přeličení, jak je má na mysli § 44 kár. stat. (§ 79 tr. ř.), byla-li doporučená zásilka odevzdána listonošem kancelářské úřednici obviněného, mající plnou moc (poštovní), jež sice příjem v doručovací kartě potvrdila, avšak zdráhala se podepsati zpáteční lístek, a oznámila-li kancelář obviněného výboru advokátní komory, že zásilku nebylo lze churavému obviněnému doručiti a že se ponechává k další dispozici v kanceláři. (Rozh. z 11. prosince 1934, Ds II 19/34.)

Obviněný advokát může býti odsouzen pro kárný čin, i když zástuppe komory prohlásil, že na jeho potrestání netrvá.

V kárném řízení nelze obviněnému přičítati k tíži, že nezodpovědním přípisu kárné rady použil jako obviněný svého práva odepřítí odpověď kárnému soudu. (Rozh. z 11. prosince 1934, Ds II 11/34.)

Autorské právo.

Ochranu práva původského požívá jen stavba s tvůrčí myšlenkou, nikoli stavba obyčejná, tuctová, jakékoliv tvůrčí myšlenky postrádající a osobitost původce najevo nedávající. (Rozh. z 22. října 1934, Zm I 729/32.)

Mrtvola.

Pohřebištem ve smyslu § 306 tr. zák. je vše, co s hroby souvisí bezprostředně a pevně (buď mechanicky neb organicky) a co slouží k tomu, aby označovalo pohřbenou osobu nebo vyjadřovalo přichylnost a oddanost pozůstalých k pohřbenému; pohřebištem v onom smyslu není věnec a kytice na hrobě volně položené; jejich roztrhání a rozházení může však býti přestupkem zlomyslného poškození cizího majetku podle § 468. tr. zák. (Rozh. z 13. listopadu 1934, Zm II 129/33.)

Nekalá soutěž.

Zlehčování ve smyslu § 27 a nekalá reklama ve smyslu § 25 zák. č. 111/1927, tvrdil-li studnařský mistr, že tím, že mu byla udělena studnařská koncese, zaniklo dosavadní oprávnění zednických a tesařských mistrů a stavitelů v dotčeném politickém okrese řídit a provádět zřizování studní, a že proto každé další jimi prováděné zřizování studní bude podle zákona trestně stíháno. (Rozh. z 22. října 1934, Zm I 729/32.)

Obžalobce soukromý.

Byli-li po provedení důkazů zástupci stran vyzváni, aby učinili nejdříve další (průvodní) návrhy a aby zároveň pro případ jejich zamítnutí učinili konečné návrhy, a podal-li pak zástupce soukromého obžalobce jen návrhy průvodní, má se podle závazného předpisu § 46, odst. 3. tr. ř., tedy ex lege za to, že soukromý obžalobce ustoupil od stíhání, čímž se stal čin nestíhatelným ve smyslu § 530 tr. zák. (Rozh. z 27. listopadu 1934, Zm II 55/33.)

Ochrana cti.

Případy beztrestné kritiky jsou uvedeny v § 6 (1) zákona o ochraně cti příkladem; spadají sem i výkony veřejného života, najmě politických stran a jejich činitelů. (Rozh. z 19. listopadu 1934, Zm I 168/34.)

Skutečnostmi ze života rodinného (§ 7, odst. 2. zák. č. 108/1933) jsou jen skutečnosti, týkající se života jednotlivců, nikoli života spolkového; nespadají sem ani interní věci obchodní společnosti nebo společenstva výrobního nebo hospodářského.

Nepořádky v družstvu, jež požívá úvěru u Městské spořitelny, dotýkají se nepřímo obce a všeho občanstva ve městě; odstranění i kárání jich tiskem je ve veřejném zájmu. (Rozh. z 26. listopadu 1934, Zm II 387/34.)

Výčitka, že časopis pobírá subvenci z veřejných peněz, je obviněním z nečestného jednání jen, je-li v těsné spojitosti s projevem poznámka o takovém účelu této subvence, který se nesrovnává se ctí povitého časopisu. (Rozh. ze 17. prosince 1934, Zm II 225/33.)

K urážce podle § 1 zák. č. 108/33 se nevyžaduje, aby čin byl spáchán veřejně nebo před jiným; spadá sem i urážka, spáchaná uzavřeným dopisem, řízeným na uraženého samého. (Rozh. ze 7. ledna 1935, Zm I 761/34.)

Ochrana republiky.

Skutková podstata zločinu vojenské zraedy podle § 6, č. 2, al. 3. zák. na ochr. rep., nevyžaduje zjištění konkrétních skutečností, jež mají být vyzvídány (vyzrazeny), nýbrž stačí zcela všeobecné vyznačení vyzvědačského úkolu.

I účast zdejšího nadšeného stoupence strany DNSAP. při slavnosti, pořádané polit. organizační strany NSDAP. 1. května v Německu, je považovati za zúčastnění se na činnosti oné strany a styk s ní ve vztahu na její politický cíl, nepřátelský ústavní jednotnosti Československé republiky (§ 17 zák. na ochr. rep.).

Kusé oznámení činu, při němž je zamlčena jeho podstata, činící jej právě trestným, nemůže přivoditi beztrestnost pachatelovu po rozumu § 27 zák. na ochr. rep. (Rozh. z 28. listopadu 1934, Zm II 346/34.)

Možnost, že výrokem byla snížena vážnost republiky, může být dána již povahou činu samého; není po případě vyloučena ani tím, že se projev, hanobící surově československý národ, stal před českými venkovskými občany, a že obžalovaný, který je sám české národnosti, byl občanům znám jako notorický pijan a osoba mnohokrátetrestaný. (Rozh. z 19. prosince 1934, Zm II 480/33.)

Organisace junáků N. O. F. je povahy tajné po rozumu § 17 zák. na ochr. rep. Cílem Národní obce fašistické je zvrácení demokraticko-republikánské státní formy a zavedení fašistické diktatury, jež je svou monokratickou povahou v naprostém rozporu s ústavně stanovenou státní formou našeho státu. (Rozh. z 18. prosince 1934, Zm I 1054/34.)

Konkretní činnost ve směru ustanovení §§ 1 a 2 zák. na ochr. rep. je u československého státního příslušníka dána již skutečnou službou v S. A. oddílech. (Rozh. z 19. prosince 1934, Zm I 781/34.)

Skutková podstata přečinu schvalování trestných činů podle § 16, č. 1, odst. 1. zák. na ochr. rep., nevyžaduje zjištění, že pachatel, jehož zločin nebo přečin byl vychvalován nebo výslovně schvalován, nebo s jehož zločinem nebo přečinem byl jinak projevem souhlas, byl pro onen zločin nebo přečin soudně stíhán a rozsudkem pro něj odsouzen. Pro přečin podle § 16, č. 1 zák. na ochr. rep., platí promlčecí doba jednoho roku. (Rozh. z 5. ledna 1934, Zm I 1077/33.)

Podvod.

Nepravdivé údaje v žádosti o podporu z dobročinnosti nejsou „lživým předstíráním“ ve smyslu § 197 tr. zák., předpokládá-li povolení podpory podle platných předpisů nebo podle pravidelného postupu předchozí vyšetřování obsahu žádosti. (Rozh. z 16. listopadu 1934, Zm I 782/34.)

Potraviny.

Skutková podstata přestupku § 12 zák. č. 89/1897 (případ 2.) je splněna, opatřila-li osoba od obviněného odlišná potraviny za účelem oklamání úmyslně falešným označením a obviněný takto označené potraviny z nedbalosti na prodej chová nebo prodává. Byly-li potraviny označeny falešným označením jen z nedopatření (zaměstnancem obviněného), nejde o onen přestupek. (Rozh. z 5. listopadu 1934, Zm I 848/34.)

Promlčení.

Zánik stíhacího práva podle § 530 tr. zák., neučinil-li soukromý žalobce — nechav svůj původní stíhací návrh, jehož předmětem byla činnost obžalovaného, vztahující se na první vydání závadné brožury, padnutí prohlášením, že předmětem trestního řízení není první, nýbrž až další vydání brožury —, v propadlé šestinedělní lhůtě § 530 tr. zák., co zvěděl sám (nikoliv jeho právní zástupce), že urážlivé útoky jsou i v novém vydání brožury, nový stíhací návrh, jehož předmětem by byla činnost obžalovaného, vztahující se na ono další vydání brožury (původní stíhací návrh v tomto směru nepozměnil). (Rozh. z 29. října 1934, Zm I 778/33.)

Redaktor.

Odpovědný redaktor nebyl po případě zproštěn odpovědnosti za zanedbání povinné pozornosti ve smyslu § 4 tisk. nov. č. 145/1933 Sb. z. a n. tím, že byl vzat do trestní vazby, byl-li zároveň vydavatelem a nakladatelem časopisu, a o tom, že jest mu trest nastoupiti, byl předem vyrozuměn. (Rozh. z 19. listopadu 1934, Zm I 1116/33.)

Soudce — disciplinární.

Podnětem k přeložení soudce podle § 43 zák. č. 46/1868 ř. zák. mohou býti i protistátní rejdy jeho mladistvého syna. (Rozh. z 10. prosince 1934, Ds II 22/34.)

Soudci nelze uložit, by sám hradil náklady kárného řízení, docházejí-li krytí v částce služného, jež mu byla zadržena za suspense z úřadu. (Rozh. z 21. prosince 1934, Ds I 50/34.)

Společenstva.

Poukaz na § 12 zák. č. 133/1903 a § 27 min. nař. č. 134/1903 ř. zák. nezproštuje svaz společenstev povinnosti sdělití revidní nález trestnímu soudu k účelům průvodním a neopravňuje soud odepřítí jeho použití k důkazu pravdy (omluvitelného omylu). (Rozh. z 26. listopadu 1934, Zm II 387/34.)

Svědék.

Ohled na obchodní tajemství nezproštuje nikoho povinnosti svědecké, ani obchodní společnost nebo společenstvo povinnosti vydání trestnímu soudu listiny a průkazy, jichž potřebuje ke zjištění pravdy. (Rozh. z 26. listopadu 1934, Zm II 387/34.)

Telegrafy.

S hlediska § 24, odst. 1. zák. č. 9/1924, kryje koncesní listina na „zřízení, udržování a provozování přijímací radiotelefonní stanice“ přechovávání více než jednoho radiopřijímače; přechovávání v širším rozsahu (co do množství nebo druhu) je jen „jinakým porušením zákona“ ve smyslu odst. 6. zák. č. 9/1924 Sb. z. a n. (Rozh. z 11. prosince 1934, Zm II 326/34.)

Tiskopis.

(Zák. č. 126/1933.)

Dovozem ve smyslu § 18 (3) zák. č. 126/1933 Sb. z. a n. je každá činnost, již se časopis (tiskopis), jehož rozšiřování bylo podle § 10, odst. 1., 2. cit. zákona zakázáno, dopravuje z ciziny přes hranice československé republiky, bez ohledu na její rozsah; nejde tu o čin ohrožovací; stačí i přestoupení zákazu z nedbalosti (pachatel si takový časopis v cizině koupil nebo jej dostal a vědomě jej dovezl přes hranice). (Rozh. z 12. prosince 1934, Zm I 566/34.)

Trest.

Duševní nebo tělesná choroba odsouzeného je překážkou jen nastoupení trestu (§ 398 tr. ř.). Za výkonu trestu vypuknuvší choroba není důvodem pro jeho přerušeni. (Rozh. ze dne 28. listopadu 1934, Zm I 1063/34.)

Úředník veřejný.

Přestupek podle § 312 tr. zák. předpokládá, že úřední osoba je v době činu ve výkonu své služby; vybočuje-li v této době z mezí vykázaných jí povinností služby takovým způsobem, že lze úřední jednání pokládati pro tu dobu věcně za přerušené, nelze jí přiznati ochranu zákona; to platí zejména, vyřizuje-li si v té době záležitosti, jež nemají s výkonem služby nic společného, což by mohlo platiti o tom, když úřední osoba se pustí s někým do hádky o věci, nesouvisející se služebním úkonem, ba dokonce do nadávek. (Rozh. ze dne 5. listopadu 1934, Zm I 1082/33.)

Pojem „záležitosti vládní“ ve smyslu § 101, odst. 2. (§ 153 tr. zák.): náleží sem i hospodářské podnikání státu, pokud je stát k plnění svých úkolů ve veřejném zájmu shledává nutným neb aspoň prospěšným, najmě i pokud jde o železniční provoz na státních drahách neb o provoz jejich autobusů. (Rozh. ze dne 13. listopadu 1934, Zm I 565/34.)

Uškození na těle

podle § 153 tr. zák.

Ridič autobusu státních drah je z osob, jež ve smyslu § 101, odst. 2. tr. zák., obstarávají práce vlády a požívá zvýšené ochrany § 153 tr. zákona.

Tělesné poškození nestalo se při výkonu nebo pro vykonávání povolání, šlo-li o přímé zneužití vykonávaného povolání, o úkon, který není již kryt pojmem výkonu povolání, nýbrž vybočil z jeho rámce. (Rozh. ze dne 13. listopadu 1934, Zm I 565/34.)

Útraty.

Zproštěnému obžalovanému nemůže být podle 2. odst. § 390 tr. ř. uložena náhrada nákladů na úspěšnou stížnost soukromého účastníka do usnesení, jímž bylo mu podle § 390, odst. 4., a § 393 tr. ř. uloženo nahradit útraty trestního řízení a právního zastoupení. (Rozh. ze dne 11. prosince 1934, Zm I 1031/34.)

Známky.

Ochrany § 5 zák. čís. 19/1890 ř. zák. — jehož ustanovení nutno jako výjimku vykládati striktně — může požívat jen taková zkratka jména, kterou lze ještě považovati za jméno — třebaže zkrácené — té které osoby; tomu tak není, sestavil-li pachatel několik písmen svého křestního a rodného jména ke zcela novému slovnímu útvaru, v němž nikdo nemůže spatřovati byť i zkrácenou formu jména obžalovaného, nýbrž jen vymyšlené označení pro jeho výrobky. (Rozh. ze dne 20. listopadu 1934, Zm I 940/34.)

Zpronevěra.

Zpronevěry lze se dopustiti jen na věci cizí. Vklad tichého společníka není věci cizí ve smyslu § 183 tr. zák. (čl. 252 obch. zák.). (Rozh. ze dne 9. listopadu 1934, Zm I 993/34.)

Ujednal-li prodávatel s obžalovaným, že přijímá od něho nazpět dodanou mouku, že účty na mouku tu vydané se zrušují a že mouka zůstane u obžalovaného na skladě do té doby, než prodávatel bude mít možnost mouku si odvézt, nabyl prodávatel vlastnického práva k mouce prohlášením podle § 428 obč. zák. (constitutum possessorium) i když nedošlo ke hmotnému odevzdání, a obžalovaný se dopustil zpronevěry, zpracoval-li (prodal-li) mouku tu, znaje obsah onoho ujednání a jsa si vědom bezprávosti svého jednání. (Rozh. ze dne 21. listopadu 1934, Zm I 530/34.)

Dal-li kupitel věc, prodanou mu s výhradou práva vlastnického, pojistiti vlastním jménem a na vlastní účet, aniž byla pojistka vinkulována pro prodávatele, nenastupuje vyplacená mu náhrada v poměru ku prodávateli na místo zničené věci. (Rozh. ze dne 5. prosince 1934, Zm I 166/34.)

Poznámka redakce: Přehled judikatury nejvyššího správního soudu nemohl být pro vážné onemocnění našeho spolupracovníka do redakční uzávěrky tohoto čísla dodán. Přineseme ho příště ve zvětšeném rozsahu.